

Tämä on rinnakkaistallenne.
Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat
saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t):	Paaso, Jouko
Julkaisun nimi:	Ammattikorkeakouluissa on draivia ja vaikuttavuutta
Julkaisuvuosi:	2017
Versio:	Julkaistu versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Paaso, J. (12.4.2017). Ammattikorkeakouluissa on draivia ja vaikuttavuutta. *Kaleva*, p. 36.

Ammattikorkeakouluissa on draivia ja vaikuttavuutta

Eduskunnassa vastikään pidetyssä tilaisuudessa taloustieteen Nobel-palkinnon voittanut professori Bengt Holmström piti juhlapuheen kansanedustajille. Sen jälkeen pidetyssä lehdistötilaisuudessa nobelisti yltyi kehuaan suomalaisia ammattikorkeakouluja ja niiden merkitystä yhteiskunnalle: "On sanomattakin selvää että ammattikorkeakoulut ovat fiksuja. Ne ovat avarakatseisempia, terävämmän ajattelevia kuin mitä joskus törmää yliopistoissa. En halua mollata yliopistoja, mutta en todellakaan katso nenänvarrtta pitkin ammattikorkeakouluja. Ne kerrat, kun olen ollut tekemisissä ammattikorkeakoulujen kanssa, niin niissä on ollut paljon enemmän amerikkalaisuutta kuin mitä yliopistoissa. Niissä on draivia ja ne ovat antaneet hyvin positiivisen vaikutuksen minuun."

Amerikkalaisuudella nobelisti lienee viitannut muun muassa amerikkalaisiin arvostettuihin college'ihin.

Tänä talvena Suomessa on käynnistetty korkeakoulujen visiotyö, Korkeakoulutus ja tutkimus 2030, ja tässä yhteydessä tarkastellaan muun muassa duaalimallia, tutkintorakennetta ja korkeakoulujen välistä opetusyhteistyötä. Oulussa asia linkittyy erityisesti ammattikorkeakoulun ja yliopiston yhteisen korkeakoulukampuksen suunnitteluun. Millainen on tavoiteltava Oulun yhteiskampus "Korkeakoulu Oulu"?

Ammattikorkeakoulu- ja yliopistolakeja koskevien muutosesitysten mukaan korkeakouluille on tulos-

YLÄKERTA

JOUKO PAASO
jouko.paaso@oamk.fi

"Iso hyöty saataisiin luopumalla kaksinkertaisista hallinnoista ja palveluista, mutta tämä ei käytännössä ole kovin helppoa."

sa mahdollisuus järjestää opetusta yhteistyössä tai hankkia sitä toisilta amkeilta tai yliopistoilta ja samalla luopua omasta opetuksesta tältä osin. Korvaavaa opetusta voidaan hankkia vain korkeakoululta, joka antaa kyseistä opetusta myös omille opiskelijoilleen. Korkeakoululla on lakimuutoksen jälkeenkin velvollisuus antaa pääosa sen koulutusvastuuseen kuuluvien tutkintojen opetuksesta itse. Tämä muutos on iso mahdollisuus.

Vaarana uudessa ajattelussa voidaan nähdä, että yliopistot omis- sa kustannuspaineissaan siirtävät kandidaattikoulutustaan amkeille ja edellyttävät opetus suunnitelmien muokkaamista, jolloin amkin

koulutuksen työelämäläheinen profiili katoaa - etenkin, jos autonominen yliopisto omistaa autonomisen amkin. Puretaanko tässä duaalimallia? Iso hyöty saataisiin luopumalla kaksinkertaisista hallinnoista ja palveluista, mutta nyky-lainsäädännön puitteissa tämä ei käytännössä ole kovin helppoa.

Liittyen visiotyöhön ammattikorkeakoulujen rehtorit tutustuivat Norjan korkeakoulujärjestelmään maaliskuun puolessa välissä. Norjassa on tehty iso korkeakoulureformi, jossa university colleget (vertaa amkit) ovat voineet hakea yliopistotatusta. Yliopistoilla ja amkeilla on nykyisin Norjassa yhteinen lainsäädäntö. Kokemuksena norjalaiset kertoivat, että työelämäläheinen asiantuntijaosaaminen vaikuttaa jossakin määrin katoavan tällä tavoin tehdyssä muutoksessa.

Oma johtopäätökseni alueen osamistarpeisiin liittyen on muun muassa se, että tarvitaan sekä vahva yo-osaaminen että vahva amk-osaaminen. Yhteistyömalleissa niille ominaisia profileja on vahvistettava, amkin kantaessa erityisvastuuta alueen työelämän akuuttien erityistarpeiden ketterästä toteuttamisesta. Alueella tarvitaan yhteistyörakenteita, jotka ohjaavat alueen osaamistarpeiden täyttymistä yo- ja amk-osaamisen avulla.

Yhteistyön tärkeänä työvälineenä Oulun Innovaatioallianssi (OIA) -tyyppinen yhteistyö on hyvä malli. Samoin tulisi olla työelämän kanssa yhteisiä opetukseen vahvasti linkittyneitä hankkeita, joissa on mukana eritasoisia koulutettavia (BA,

MA, PhD) ja joissa ratkottaisiin työelämän kehittämishaasteita projektimaisissa oppimismalleissa.

Oamkin lähtötilanne yhteiskampus suunnitteluun on taloudellisesti haastava. Käymme parhaillaan yhteistoimintaneuvotteluita, joissa tavoitteena on 40 henkilötyövuoden sopeutus. Oamkin vuosirahoitus on tänä vuonna 48 miljoonaa. Se on leikkautunut kahdeksan miljoonaa verrattuna vuoden 2012 rahoitukseen, ja vuoteen 2019 mennessä vuosirahoituksesta leikkautuu vielä kolme miljoonaa.

Monimuotokoulutuksen ja digitalisaation vaikutusten arvioidaan joustavoittavan oppimista ja vähentävän "pakosti" läsnä olevien opiskelijoiden määrää ja siten vaikuttavan tilatarpeita vähentävästi. Verkkoja hyödyntämällä sekä opettajien että opiskelijoiden työskentely ajasta ja paikasta riippumattomasti mahdollistuu. Yhteiskampuksen lähtökohta ja tavoite on toteuttaa moderni maailmanluokan digikampus, joka mahdollistaa joustavat, modernia oppimiskäsitystä tukevat tilaratkaisut.

Nobelisti Holmström totesi mainitussa haastattelussaan vielä, että amkien hyvän kehityksen taustalla lienee se, että amkit ovat olleet ahtaammalla, eivätkä ole syntyneet kultalusikka suussa. Tässä voin todellakin yhtyä nobelistin sanomisiin. Toivottavasti amkien rahoitusleikkaukset loppuvat tähän hallituskauteen.κ

Jouko Paaso on Oulun ammattikorkeakoulun rehtori.